

8. Sociology

Course Content

- Unit I. Introduction to Sociology (10 Periods)**
- Definition, nature and scope
 - Sub-divisions of sociology (rural sociology, urban sociology, political sociology, industrial sociology and economic sociology)
 - Relationship of sociology with other social sciences (anthropology, psychology, economics, political science and history)
- Unit II. Introduction to Anthropology (10 Periods)**
- Definition, nature and scope
 - Branches (physical anthropology, social and cultural anthropology, archaeological anthropology, linguistic anthropology)
 - Sub-divisions of anthropology (economic anthropology, ecological anthropology, medical anthropology, anthropology of development, political anthropology)
 - Relationship of anthropology with other social sciences (sociology, psychology, economics, political science and history).
- Unit III. Basic Concepts in Anthropology and Sociology (30 periods)**
- Society: Meaning, Definition and Characteristics
 - Social system: Meaning, Definition and Characteristics
 - Community: Meaning, Definition and Characteristics
 - Culture: Meaning, Definition and Characteristics
 - Social norms and values: Meaning, Definition and Characteristics
 - Status and role: Meaning, Definition and Characteristics
 - Class: Meaning, Definition and Characteristics
 - Social group: Meaning, Definition and Characteristics
 - Social organization: Meaning, Definition and Characteristics
 - Caste: Meaning, Definition and Characteristics
 - Ethnicity: Meaning, Definition and Characteristics
 - Gender: Meaning, Definition and Characteristics
- Unit IV. Social Processes (15 Periods)**
- Meaning and definition of social process
 - Meaning and definition of: Acculturation, Accommodation, Adaptation, Amalgamation, Assimilation, Competition, Conflict, Cooperation, Integration and Socialization.
- Unit V. Social Institutions (15 Periods)**
- Meaning and definition of social institution
 - Family: Definition, functions and types (nuclear and joint)
 - Marriage: Definition, functions and types (on the basis of number of spouse: monogamy and polygamy, on the basis of rules: exogamy and endogamy; on the basis of process: arrange marriage and love marriage)
 - Kinship: Definition, functions and types: Consanguinal and affinal
- Unit VI. Social Stratification (10 Periods)**
- Meaning and definition of social stratification
 - Dimensions of social stratification
 - Class, caste/ethnicity, economy and gender based stratification
- Unit VII. Social and Cultural Change (15 Periods)**
- Processes of social and cultural change: discovery, innovation, diffusion, acculturation and modernization
 - Factors of social and cultural change (economy, technology, education and demography)
 - Role of communication and media in social and cultural change.
- Unit VIII. Key Figures in the History of Sociology and anthropology and their selected Contributions (Begin with a brief biography of each) (15 Periods)**
- Sociology**
- A. Comte - Positivism
 - Max Weber - Class, Status and Power
- Anthropology**
- EB Tylor - Concept of cultural evolution
 - B. Malinowski - Functions of culture
- Unit IX. Sociological/Anthropological Research (30 Periods)**
- o Meaning and definition of social research
 - o Language of social research: concept, variables, hypothesis, data (qualitative and quantitative, primary and secondary), census, survey, universe, study population, sample
 - o Steps of social research
 - o Research proposal
 - o Questionnaire
 - o Observation
 - o Methods of data collection
 - o Interview
 - o Data analysis and report writing

MODEL QUESTION

Time: 3 hrs.

Full Marks:- 80
Pass Marks:- 28

समूह 'क' (Group 'A')

(विस्तृत उत्तरात्मक प्रश्नहरू/Long answer questions)

कुनै दुई प्रश्नको उत्तर दिनुहोस्: (Attempt any two questions)

२×१२=२४

- समाजशास्त्रको परिभाषा दिनुहोस् । यसको प्रकृति र अध्ययन क्षेत्रको व्याख्या गर्नुहोस् ।
Define sociology. Explain its nature and scope. [From Unit I]
- सामाजिक स्थिति र भूमिका भनेको के हो ? जनजातिको परिभाषा दिई यसको विशेषता लेख्नुहोस् ।
What do you mean by social status and role? Define ethnicity and mention its characteristics. [From Unit III]
- विवाहको परिभाषा दिनुहोस् । विवाहको कार्य तथा प्रकार उल्लेख गर्नुहोस् ।
Define marriage. Mention its functions and types. [From Unit V]

समूह 'ख' (Group 'B')

(सङ्क्षिप्त उत्तरात्मक प्रश्नहरू/Short answer questions)

कुनै सात प्रश्नको उत्तर दिनुहोस्: (Attempt any seven questions)

७×८=५६

- मानवशास्त्र भन्नाले के बुझ्नुहुन्छ ? सामाजिक र सांस्कृतिक मानवशास्त्रका बारेमा लेख्नुहोस् ।
What do you mean by anthropology? Describe social and cultural anthropology. [From Unit II]
- समुदायलाई परिभाषित गर्नुहोस् । यसका मुख्य मुख्य विशेषताहरू लेख्नुहोस् ।
Define community. Discuss its major characteristics. [From Unit III]
- नेपालमा जातीय आधारमा स्तरीकरणको व्याख्या गर्नुहोस् ।
Discuss the caste based stratification in Nepal. [From Unit III]
- सामाजिक प्रक्रिया भनेको के हो ? सामाजिकीकरणका प्रक्रिया छोटकरीमा लेख्नुहोस् ।
What is social process? Trace out the processes of socialization. [From Unit VII]
- नातेदारीको अर्थ लेख्नुहोस् । नातेदारी व्यवस्थाका विशेषताहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
Write the meaning of kinship. Mention the characteristics of kinship system. [From Unit III]
- सामाजिक स्तरीकरणको अर्थ लेख्नुहोस् । नेपालमा आर्थिक अवस्थामा आधारित स्तरीकरणको चर्चा गर्नुहोस् ।
Write the meaning of social stratification. Discuss economy based stratification in Nepal. [From Unit VI]
- "शिक्षा र जनसङ्ख्या सामाजिक र सांस्कृतिक परिवर्तनका मुख्य कारक तत्त्व हुन्" व्याख्या गर्नुहोस् ।
"Education and demography are the major factors of social and cultural change" explain. [From Unit VII]
- कम्टेको प्रत्यक्षवादको सिद्धान्तको चर्चा गर्नुहोस् ।
Discuss the theory of positivism of Auguste Comte. [From Unit VIII]
- आधुनिकीकरण भनेको के हो ? आधुनिकीकरणका विशेषताहरू चर्चा गर्नुहोस् । What is modernization? Discuss the characteristics of modernization. [From Unit VII]

Exam Questions**Unit I: Introduction to Sociology**

- समाजशास्त्र र मानवशास्त्रको परिभाषा दिनुहोस् र यी विषयहरूको इतिहाससँगको सम्बन्ध चर्चा गर्नुहोस् । (Define sociology and anthropology and discuss their relationship with history.) [Q.N.4, 2057]

२. समाजशास्त्रको क्षेत्र बारे छलफल गर्नुहोस् ।
(Discuss the scope of Sociology.) [Q.N.12, 2058]
३. समाजशास्त्र र मानवशास्त्र भन्नाले के बुझ्नुहुन्छ ? यी विषयहरूको अर्थशास्त्रसँगको सम्बन्धबारे चर्चा गर्नुहोस् । (What do you mean by sociology and anthropology? Discuss their relationship with economics.) [Q.N.1, 2059]
४. समाजशास्त्रको क्षेत्रबारे छलफल गर्नुहोस् ।
(Discuss the scope of sociology.) [Q.N.4, 2059]
५. समाजशास्त्र र मानवशास्त्रको प्रकृति र क्षेत्रबारे छलफल गर्नुहोस् । यी विषयहरूको इतिहास र राजनीतिशास्त्रसँगको सम्बन्धबारे चर्चा गर्नुहोस् । (Discuss the nature and scope of sociology and anthropology. Note the relationships of these disciplines with history and political science.) [Q.N.1, 2060]
६. समाजशास्त्र तथा मानवशास्त्रको परिभाषा दिनुहोस् र यिनका प्रकृति र अध्ययन क्षेत्रको व्याख्या गर्नुहोस् । (Define sociology and anthropology. Explain its nature and scope.) [Q.N.1, 2061]
७. मानवशास्त्र र समाजशास्त्रको प्रकृति र क्षेत्रबारे छलफल गर्नुहोस् ।
(Discuss the nature and scope of anthropology and sociology.) [Q.N. 1, 2063]
८. समाजशास्त्रको परिभाषा दिनुहोस् । इतिहास र अर्थशास्त्रसँग यसको सम्बन्धबारे व्याख्या गर्नुहोस् । (Define sociology. Describe its relation with history and economics.) [Q.N. 1, 2065]
९. समाजशास्त्र वैज्ञानिक विषय हो । व्याख्या गर्नुहोस् ।
(Sociology is a scientific discipline. Explain.) [Q.N. 4, 2065]
१०. समाजशास्त्रको परिभाषा गर्नुहोस् र यसको इतिहास र अर्थशास्त्रसँगको सम्बन्ध प्रष्ट पार्नुहोस् । Define Sociology and describe its relationship with history and economics. [Q.N.1, 2066]
११. समाजशास्त्रको परिभाषा दिनुहोस् र अर्थशास्त्रसँगको यसको सम्बन्धबारे चर्चा गर्नुहोस् ।
Define sociology and discuss its relationship with economics. [Q.N. 4, 2067]
१२. मानवशास्त्रका उपशाखाहरू उल्लेख गर्नुहोस् र इतिहाससँगको यसको सम्बन्धबारे चर्चा गर्नुहोस् ।
Mention sub-divisions of anthropology and discuss its relationship with history. [Q.N. 5, 2067]
१३. समाजशास्त्रको परिभाषा दिनुहोस् । अर्थशास्त्र र समाजशास्त्रबीचको सम्बन्धबारे छलफल गर्नुहोस् ।
Define sociology. Discuss the relationship between economics and sociology. [Q.N.1,2068]
१४. समाजशास्त्रको परिभाषा दिनुहोस् । यसको प्रकृति र अध्ययन क्षेत्रको व्याख्या गर्नुहोस् ।
Define sociology. Explain its nature and scope. [Q.N. 1, 2070]
१५. समाजशास्त्रको परिभाषा दिनुहोस् । समाजशास्त्रका प्रकृति र क्षेत्रबारे चर्चा गर्नुहोस् ।
Define sociology. Discuss nature and scope of sociology. [Q.N. 1, 2071]

Unit II: Introduction to Anthropology

१. समाजशास्त्र र मानवशास्त्रको भिन्नता बताउनुहोस् । (Make distinction between sociologist and anthropologist.) [Q.N.5, 2057]
२. समाजशास्त्र र मानवशास्त्र बीचको सम्बन्धको चर्चा गर्नुहोस् । (Discuss the relationship between Sociology and Anthropology.) [Q.N.2, 2058]
३. समाजशास्त्र र मानवशास्त्रको अन्य सामाजिक शास्त्रहरूसँगको सम्बन्धहरू छलफल गर्नुहोस् । (Discuss the relationship of sociology and anthropology with other social sciences.) [Q.N.2, 2062]

४. 'मानवशास्त्र मानवको सर्वपक्षीय अध्ययन हो।' व्याख्या गर्नुहोस् ।
('Anthropology is the study of man in totality.' Explain.) [Q.N.4, 2062]
५. समाजशास्त्र तथा मानवशास्त्रको परिभाषा दिनुहोस् र यिनका आकृति र अध्ययन क्षेत्रको व्याख्या गर्नुहोस् । (Define sociology and anthropology. Explain its nature and scope.) [Q.N. 1, 2064]
६. मानवशास्त्रको परिभाषा दिई यसका शाखाहरूको वर्णन गर्नुहोस् ।
Define anthropology and describe the branches of anthropology. [Q.N.3, 2066]
७. विकासको मानवशास्त्र भन्नाले के बुझिन्छ ? मानवशास्त्रीहरूको विकास आयोजनामा हुने भूमिका उल्लेख गर्नुहोस् ।
What is anthropology of development? Describe the role of anthropologists in development projects. [Q.N.6, 2066]
८. समाजशास्त्र र मानवशास्त्रको परिभाषा दिनुहोस् र मानवशास्त्रको उपशाखाहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
Define sociology and anthropology and mention sub-division of anthropology. [Q.N. 1, 2069]
९. मानवशास्त्र भन्नाले के बुझनुहुन्छ ? सामाजिक र सांस्कृतिक मानवशास्त्रका बारेमा लेख्नुहोस् ।
What do you mean by anthropology? Describe social and cultural anthropology. [Q.N. 4, 2070]
१०. मानवशास्त्रका विशेषताहरूबारे वर्णन गर्नुहोस् ।
Describe the characteristics of Anthropology. [Q.N. 10, 2071]

Unit III: Basic Concepts in Anthropology and Sociology

१. प्राथमिक समूहको प्रमुख विशेषताहरू वर्णन गर्नुहोस् । (Describe the major characteristics of primary group.) [Q.N.6, 2057]
२. समुदायलाई परिभाषित गर्नुहोस् र यसका प्रमुख विशेषताहरू उल्लेख गर्नुहोस् । (Define community and point out its major characteristics.) [Q.N.8, 2057]
३. उदाहरण सहित अर्जित तथा जन्मजात दर्जाको वर्णन गर्नुहोस् ।
(Describe achieved and ascribed status with examples.) [Q.N.10, 2057]
४. जातलाई परिभाषित गर्नुहोस् र यसका प्रमुख विशेषताहरू वर्णन गर्नुहोस् ।
(Define caste and describe its major characteristics.) [Q.N.13, 2057]
५. व्यक्तित्व निर्माणमा संस्कृतिको के भूमिका हुन्छ ? (What is the role of culture in personality formation?) [Q.N.8, 2058]
६. समूह र समितिलाई परिभाषित गर्नुहोस् ।
(Define group and association.) [Q.N.9, 2058]
७. उपयुक्त उदाहरण सहित अर्जित र जन्मजात स्थिति (दर्जा) को वर्णन गर्नुहोस् ।
(Describe achieved and ascribed status with suitable examples.) [Q.N.5, 2058]
८. नेपाली सन्दर्भमा लैङ्गिक आन्दोलनबारे चर्चा गर्नुहोस् ।
(Discuss gender movement in the Nepalese context.) [Q.N.11, 2058]
९. उपयुक्त उदाहरण सहित बर्गलाई परिभाषित गर्नुहोस् ।
(Define class with suitable examples.) [Q.N.13, 2058]
१०. जातलाई परिभाषित गर्नुहोस् र यसका प्रमुख विशेषताहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
(Define caste and mention its major characteristics.) [Q.N.11, 2059]
११. मूल्य र मान्यतालाई परिभाषित गर्नुहोस् । (Define norms and values.) [Q.N.14, 2058]
१२. उपयुक्त उदाहरणसहित भौतिक र अभौतिक संस्कृतिको व्याख्या गर्नुहोस् । (Explain material and non-material culture with suitable examples.) [Q.N.5, 2059]

१३. सामाजिक मूल्य र मान्यता भन्नाले के बुझनुहुन्छ ? (What do you mean by social norms and values?) [Q.N.6, 2059]
१४. समुदायको परिभाषा दिनुहोस् र यसका प्रमुख विशेषताहरू उल्लेख गर्नुहोस् । (Define community and mention its major characteristics.) [Q.N.7, 2059]
१५. समाज र संस्कृतिको मुख्य विशेषताहरूको वर्णन गर्नुहोस् । (Provide the basic characteristics of society and culture.) [Q.N.4, 2060]
१६. जात भनेको के हो ? यो वर्गसँग केकस्तो फरक राख्छ ? (What is caste ? How it is different than class ?) [Q.N.5, 2060]
१७. मानिसको स्थान र भूमिकालाई परिभाषित गर्दै हाम्रो समाजको उदाहरण प्रस्तुत गर्नुहोस् । (Define status and role of human being with suitable examples of Nepal.) [Q.N.4, 2061]
१८. जाति तथा जनजातिको परिभाषा दिई नेपाली समाजको आधारमा यी कुरा वर्णन गर्नुहोस् । (Define caste and ethnicity. Differentiate caste and ethnicity with Nepalese examples.) [Q.N.8, 2061]
१९. स्थिति र भूमिका एकअर्कामा सम्बन्धित अवधारणाहरू हुन् । व्याख्या गर्नुहोस् । (Status and Role are interrelated concepts. Explain.) [Q.N. 6, 2064]
२०. लिङ्ग भनेको के हो ? लिङ्गको अवधारणाबारे व्याख्या गर्नुहोस् । (What is gender ? Elaborate the concept of gender.) [Q.N.5, 2061]
२१. समाज, मूल्य र मान्यता एक अर्कामा सम्बन्धित छन् भन्ने कुराको व्याख्या गर्नुहोस् । (Society, norms and values are interrelated. Explain.) [Q.N.10, 2061]
२२. लिङ्गको अवधारणाबारे व्याख्या गर्नुहोस् । (Elaborate the concept of gender.) [Q.N. 9, 2064]
२३. समाज र संस्कृतिको भिन्नता दर्साउनुहोस् । (Differentiate between society and culture.) [Q.N.1, 2062]
२४. सामाजिक मान्यताहरू र मूल्यहरू के हुन् ? (What are social norms and values ?) [Q.N.9, 2062]
२५. लिङ्गको परिभाषा दिई वर्णन गर्नुहोस् । (Define gender & elaborate the concept of gender.) [Q.N.6, 2062]
२६. 'जातीयता' भन्ने शब्दले के जनाउँछ ? व्याख्या गर्नुहोस् । (What do you mean by the term 'ethnicity'? Explain.) [Q.N.8, 2062]
२७. वर्ग र जातिको उदाहरणसहित भिन्नता दर्साउनुहोस् । (Differentiate between class and caste with examples.) [Q.N. 4, 2063]
२८. लिङ्गको बारेमा छलफल गर्नुहोस् । (Discuss the role of gender.) [Q.N. 7, 2063]
२९. समुदायको विशेषताबारे चर्चा गर्नुहोस् । (Discuss the characteristics of a community.) [Q.N. 8, 2064]
३०. सामाजिक हैसियत र भूमिकाको परिभाषा दिनुहोस् । उपयुक्त उदाहरणसहित सामाजिक हैसियतका प्रकारहरू उल्लेख गर्नुहोस् । (Define social status and role. Explain the types of social status with suitable examples.) [Q.N. 7, 2065]
३१. वर्गको परिभाषा दिनुहोस् । नेपाली समाजको वर्गीय संरचनाबारे चर्चा गर्नुहोस् । (Define class. Discuss the class structure of Nepali society.) [Q.N. 11, 2065]
३२. समाजको परिभाषा दिनुहोस् । समाज र समुदायको विशेषताबारे चर्चा गर्नुहोस् । (Define society. Discuss the characteristics of society and community.) [Q.N. 3, 2065]
३३. सामाजिक मूल्य र मान्यताको परिभाषा दिनुहोस् । नेपाली समाजमा प्रचलित मूल्य र मान्यताका उदाहरण दिनुहोस् । (Define social values and norms. Give examples of social values and norms prevalent in Nepali society.) [Q.N. 5, 2065]

३४. समुदाय भनेको के हो ? परिभाषा दिई यसका किसिम तथा प्रकृतिहरूको वर्णन गर्नुहोस् ।
What is community ? Explain its types and nature, furnishing definition of community. [Q.N.2, 2066]
३५. सामाजिक स्थिति र भूमिकाको अन्तर-सम्बन्ध व्याख्या गर्नुहोस् ।
Analyse inter-relationship between social status and role. [Q.N.4, 2066]
३६. सामाजिक समूह भनेको के हो ? परिभाषा सहित यसका विशेषताहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
Define social group and describe its characteristics. [Q.N.5, 2066]
३७. सामाजिक मूल्य र मान्यता भन्नाले के बुझ्नुहुन्छ ? संस्कृतिको परिभाषा दिई यसका विशेषताहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
What do you mean by social values and norms ? Define culture and mention its characteristics. [Q.N. 1, 2067]
३८. वर्गको परिभाषा दिई यसका विशेषताहरू वर्णन गर्नुहोस् ।
Define class and describe its characteristics. [Q.N. 6, 2067]
३९. समुदायको परिभाषा दिई यसका विशेषताहरू वर्णन गर्नुहोस् ।
Define community and discuss its characteristics. [Q.N. 12, 2067]
४०. लैङ्गिकको अर्थ के हो ? यसका विशेषताहरूबारे छलफल गर्नुहोस् ।
What is the meaning of gender ? Describe its characteristics. [Q.N.2, 2068]
४१. संस्कृति भनेको के हो ? संस्कृतिका मुख्य विशेषताहरूबारे छलफल गर्नुहोस् ।
What is culture ? Discuss the main characteristics of culture. [Q.N.4, 2068]
४२. जाति र वर्गबीचको फरकबारे छलफल गर्नुहोस् ।
Discuss the difference between caste and class. [Q.N.5, 2066]
४३. 'समाज र संस्कृति एक अर्कासँग अन्तरसम्बन्धित छन्' पुष्टि गर्नुहोस् ।
Society and culture are interrelated. Justify. [Q.N.6, 2068]
४४. जनजातिलाई परिभाषित गर्दै जनजाति समूहको विशेषताहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
Define Ethnic group and discuss the characteristics of ethnic group. [Q.N.11, 2068]
४५. हैसियत र भूमिकाबीचको भिन्नता उल्लेख गर्नुहोस् ।
Differentiate between status and role. [Q.N. 6, 2069]
४६. जाति तथा जनजातिबीचको भिन्नता उल्लेख गर्नुहोस् ।
Differentiate between caste and ethnicity. [Q.N. 7, 2069]
४७. समुदायको परिभाषा दिई समुदाय र समाजबीचको भिन्नताबारे चर्चा गर्नुहोस् ।
Define community and differentiate between community and society. [Q.N. 11, 2069]
४८. सामाजिक स्थिति र भूमिका भनेको के हो ? जनजातिको परिभाषा दिई यसको विशेषता लेख्नुहोस् ।
What do you mean by social status and role? Define ethnicity and mention its characteristics. [Q.N. 2, 2070]
४९. समुदायलाई परिभाषित गर्नुहोस् । यसका मुख्य मुख्य विशेषताहरू लेख्नुहोस् ।
Define community. Discuss its major characteristics. [Q.N. 5, 2070]
५०. नेपालमा जातीय आधारमा स्तरीकरणको व्याख्या गर्नुहोस् ।
Discuss the caste based stratification in Nepal. [Q.N. 6, 2070]
५१. नातेदारीको अर्थ लेख्नुहोस् । नातेदारी व्यवस्थाका विशेषताहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
Write the meaning of kinship. Mention the characteristics of kinship system. [Q.N. 8, 270]
५२. संस्कृतिलाई परिभाषित गर्नुहोस् । यसका विशेषताहरूबारे छलफल गर्नुहोस् ।
Define culture. Discuss its main characteristics. [Q.N. 4, 2071]
५३. लैङ्गिकलाई परिभाषित गर्दै यसका विशेषताहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
Define gender and discuss its characteristics. [Q.N. 7, 2071]

५४. छोटो टिप्पणी लेख्नुहोस् : (Write brief notes on :)

(क) जातजाति (Ethnicity)

[Q.N. 8(c), 2063]

(ख) समाज (Society)

[Q.N. 8(a), 2063]

Unit IV: Social Processes

१. उपयुक्त उदाहरण सहित परसंस्कृतिकरणको व्याख्या गर्नुहोस् ।
(Explain acculturation with suitable examples.) [Q.N.7, 2057]
२. परसंस्कृतिकरणलाई आत्मिकरणबाट भिन्न देखाउनुहोस् ।
(Distinguish acculturation from assimilation.) [Q.N.4, 2058]
३. एकिकरणलाई परिभाषित गर्नुहोस् । एकिकरण कसरी कायम हुन्छ ?
(Define integration. How is integration maintained?) [Q.N.6, 2058]
४. "एकलचरेशन" भनेको के हो ? यो केकति किसिमले "एसिमिलेशन" भन्दा फरक छ ?
(What is acculturation ? How it is different than assimilation ?) [Q.N.9, 2060]
५. परसंस्कृतीकरणको परिभाषा दिनुहोस्, साथै परसंस्कृतीकरणको उपयुक्त उदाहरणसमेत प्रस्तुत गर्नुहोस् । (Define acculturation with suitable examples.) [Q.N.7, 2061]
६. उपयुक्त उदाहरण दिई परसंस्कृतीकरणको परिभाषा गर्नुहोस् ।
(Define Acculturation with suitable examples.) [Q.N.10, 2062]
७. उपयुक्त उदाहरण दिई समग्रीकरणको परिभाषा गर्नुहोस् ।
(Define integration with suitable examples.) [Q.N. 10, 2064]
८. आत्मीकरणको परिभाषा दिनुहोस् । उदाहरणसहित नेपाली समाजमा भएका आत्मीकरणबारे व्याख्या गर्नुहोस् । (Define assimilation and discuss the process of assimilation in Nepali society with suitable examples.) [Q.N. 6, 2065]
९. सामाजिक प्रकृया भन्नाले के बुझिन्छ ? व्याख्या गर्नुहोस् ।
Describe, what do you understand by social process? [Q.N.7, 2066]
१०. परसंस्कृतीकरणको परिभाषा दिनुहोस् । परसंस्कृतीकरण र आत्मीकरणबीचको भिन्नता उल्लेख गर्नुहोस् ।
Define acculturation. Differentiate between acculturation and assimilation. [Q.N. 7, 2067]
११. आत्मीकरणका मुख्य सहयोगी तत्त्वहरूबारे उल्लेख गर्नुहोस् ।
Describe the main factors favouring to Assimilation. [Q.N.7, 2068]
१२. द्वन्द्वको अर्थ के हो ? द्वन्द्वका विभिन्न स्वरूपहरूको बारे व्याख्या गर्नुहोस् ।
What is the meaning of conflict ? Explain the various forms of conflicts. [Q.N.8, 2068]
१३. सामाजिकीकरणलाई परिभाषित गर्दै सामाजिकीकरणका औपचारिक र अनौपचारिक निकायहरूको बारेमा छलफल गर्नुहोस् ।
Define socialization and discuss the formal and informal agents of socialization. [Q.N.9, 2068]
१४. सामाजिकीकरण, प्रतिस्पर्धा तथा सङ्घर्षको परिभाषा दिनुहोस् ।
Define socialization, competition and conflict. [Q.N. 8, 2069]
१५. सामाजिक प्रक्रिया भन्नाले के बुझ्नुहुन्छ ? उपयुक्त उदाहरणसहित परसंस्कृतिकरण प्रक्रियाबारे वर्णन गर्नुहोस् ।
What do you mean by social process? Discus the processes of acculturation with suitable examples. [Q.N. 9, 2069]
१६. परसंस्कृतिकरण र समायोजनबीच फरक देखाउनुहोस् ।
Distinguish between acculturation and accommodation. [Q.N. 5, 2071]
१७. छोटो टिप्पणी लेख्नुहोस् : (Write brief notes on :)
(क) परसंस्कृतीकरण (Acculturation) [Q.N. 8(b), 2063]

Unit V: Social Institutions

१. परिवारको परिभाषा दिनुहोस् । र यसका प्रमुख कामहरू वारे चर्चा गर्नुहोस् ।
(Define family and discuss its major functions.) [Q.N.3, 2057]
२. विभिन्न प्रकारका ज्ञाता सम्बन्धवारे चर्चा गर्नुहोस् ।
(Discuss different types of kinship relation.) [Q.N.11, 2057]
३. बहुविवाहका प्रकारहरू वारे छलफल गर्नुहोस् ।
(Discuss different types of polygamy.) [Q.N.14, 2057]
४. परिवारको परिभाषा दिनुहोस् । र यसको प्रमुख कार्यको उल्लेख गर्नुहोस् ।
(Define family and point out its major functions.) [Q.N.10, 2059]
५. विवाहको परिभाषा दिनुहोस् । विभिन्न किसिमका विवाहहरू र तिनीहरूको कामवारे लेख्नुहोस् । (Define marriage. Write the various types of marriages and their functions.) [Q.N.7, 2060]
६. विवाहका कार्यहरू केके हुन् ?
(What are the functions of marriage ?) [Q.N.7, 2062]
७. परिवार भनेको के हो ? छोटकरीमा परिवारको किसिम र त्यसको कार्यवारे उल्लेख गर्नुहोस् । (What is family ? Discuss briefly the type of functions of family.) [Q.N. 2, 2063]
८. विवाहको परिभाषा, किसिम र यसका कार्यहरूवारे उल्लेख गर्नुहोस् ।
(Give definition, type and functions of marriage.) [Q.N. 6, 2063]
९. परिवारको विभिन्न प्रकारहरूको व्याख्या गर्नुहोस् ।
(Explain the various types of family.) [Q.N. 5, 2064]
१०. परिवारका किसिम तथा कार्यहरूवारे चर्चा गर्नुहोस् ।
(Discuss the types and functions of family.) [Q.N. 8, 2065]
११. परिवारको परिभाषा गर्नुहोस् र यसका कार्यहरूवारे वर्णन गर्नुहोस् ।
Define family and describe the function of family. [Q.N.8, 2066]
१२. सामाजिक संस्था भन्नाले के बुझ्नुहुन्छ ? परिवारको किसिम तथा कार्यहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
What do you mean by social institution ? Mention the types and functions of family. [Q.N. 2, 2067]
१३. विवाहका प्रकार तथा कार्यहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
Mention the type and functions of Marriage. [Q.N. 8, 2067]
१४. परिवारको परिभाषा दिँदै यसको कार्यहरू वर्णन गर्नुहोस् ।
Define family and discuss the functions of family. [Q.N. 4, 2069]
१५. नातासम्बन्धको किसिम तथा कार्यवारे चर्चा गर्नुहोस् ।
Discuss the types and functions of kinship. [Q.N. 12, 2069]
१६. विवाहको परिभाषा दिनुहोस् । विवाहको कार्य तथा प्रकार उल्लेख गर्नुहोस् ।
Define marriage. Mention its functions and types. [Q.N. 3, 2070]
१७. परिवारको परिभाषा दिनुहोस् । परिवारको मुख्य कार्यहरूवारे व्याख्या गर्नुहोस् ।
Define family. Explain the major functions of family. [Q.N. 2, 2071]
१८. नाता व्यवस्था भनेको के हो ? यसका प्रकारहरूवारे छलफल गर्नुहोस् ।
What is kinship system? Discuss its types, [Q.N. 6, 2071]
१९. वर्गको अर्थ के हो ? साथै सामाजिक वर्गका आधारभूत तत्वहरूवारे छलफल गर्नुहोस् ।
What is meant by class? Explain the basic elements of social class. [Q.N. 12, 2071]

Unit VI: Social Stratification

१. सामाजिक स्तरीकरण भनेको के हो ? शिक्षा र आर्थिक स्थितिबाट कसरी सामाजिक स्तर निर्धारण हुन्छ ? प्रष्ट पार्नुहोस् ।
What is social stratification ? How social strata is determined by education and economic status? [Q.N.9, 2066]
२. सामाजिक स्तरीकरणका आयामहरू केके हुन् ? वर्गीय संरचनाको आधारमा नेपाली समाजको स्तरीकरणबारे चर्चा गर्नुहोस् ।
What are the dimensions of social stratification ? Discuss class-based stratification of Nepali society. [Q.N. 9, 2067]
३. सामाजिक स्तरीकरणको परिभाषा दिनुहोस् । वर्गीय, जातीय र जनजातीय संरचनाको आधारमा नेपाली समाजको स्तरीकरणबारे चर्चा गर्नुहोस् ।
Define social stratification. Discuss class, caste and ethnicity based stratification of Nepali society. [Q.N. 3, 2069]
४. सामाजिक स्तरीकरणको अर्थ लेख्नुहोस् । नेपालमा आर्थिक अवस्थामा आधारित स्तरीकरणको चर्चा गर्नुहोस् ।
Write the meaning of social stratification. Discuss economy based stratification in Nepal. [Q.N. 9, 2070]
५. नेपाली समाजमा जातिको आधारमा सामाजिक स्तरीकरणबारे उल्लेख गर्नुहोस् ।
Illustrate the caste based stratification in Nepali society. [Q.N. 11, 2071]

Unit VII: Social and Cultural Change

१. सामाजिक परिवर्तन भनेको के हो ? उदाहरणसहित चर्चा गर्नुहोस् ।
(What is social change ? Illustrate your answer with examples.) [Q.N.6, 2060]
२. सामाजिक परिवर्तन भन्नाले के जनाउँछ ?
(What do you mean by social change ?) [Q.N. 4, 2064]
३. सामाजिक परिवर्तनका तत्वहरू केके हुन् ? वर्णन गर्नुहोस् ।
What are the factors of social change? Describe. [Q.N.10, 2066]
४. सामाजिक परिवर्तनका कारक तत्वहरू उल्लेख गर्दै सूचना तथा सञ्चारले सामाजिक-सांस्कृतिक परिवर्तनमा खेल्ने भूमिकाबारे चर्चा गर्नुहोस् ।
Mention the factors of social change and discuss the role of media and communication in social and cultural change. [Q.N. 3, 2067]
५. "प्रविधि सामाजिक परिवर्तनको प्रमुख कारक तत्व हो" व्याख्या गर्नुहोस् ।
Technology is the prime factor of social change. Explain. [Q.N. 10, 2067]
६. सामाजिक परिवर्तनका कारक तत्वहरू उल्लेख गर्दै प्रविधि तत्त्वले सामाजिक, सांस्कृतिक परिवर्तनमा खेल्ने भूमिकाबारे चर्चा गर्नुहोस् ।
Mention the factors of social change and discuss the role of technology in social and culture change. [Q.N.3,2068]
७. कसरी आधुनिकीकरण सामाजिक तथा सांस्कृतिक परिवर्तनको कारक तत्व हो ? पुष्टि गर्नुहोस् ।
How modernization is factor of social and cultural change ? Justify. [Q.N.10,2068]
८. सामाजिक तथा सांस्कृतिक परिवर्तनलाई परिभाषित गर्नुहोस् र सामाजिक तथा सांस्कृतिक परिवर्तनका प्रक्रियाबारे व्याख्या गर्नुहोस् ।
Define social and cultural change and discuss the processes of social and cultural change. [Q.N. 2, 2069]

९. सामाजिक प्रक्रिया भनेको के हो ? सामाजिकीकरणका प्रक्रिया छोटकरीमा लेख्नुहोस् ।
What is social process? Trace out the processes of socialization. [Q.N.7,2070]
१०. "शिक्षा र जनसङ्ख्या सामाजिक र सांस्कृतिक परिवर्तनका मुख्य कारक तत्त्व हुन्" व्याख्या गर्नुहोस् ।
"Education and demography are the major factors of social and cultural change" explain. [Q.N. 10, 2070]
११. आधुनिकीकरण भनेको के हो ? आधुनिकीकरणका विशेषताहरू चर्चा गर्नुहोस् ।
What is modernization? Discuss the characteristics of modernization. [Q.N. 12, 2070]
१२. सामाजिक परिवर्तन भनेको के हो ? सामाजिक परिवर्तनका प्रक्रियाहरूबारे छलफल गर्नुहोस् ।
What is social change? Discuss the process of social change. [Q.N. 3, 2071]
१३. कसरी शिक्षा सामाजिक तथा सांस्कृतिक परिवर्तनको कारक तत्त्व हो ? पुष्टि गर्नुहोस् ।
How is education a factor of social and cultural change? Justify. [Q.N. 8, 2071]

Unit VIII: Key Figures in the History of Sociology and Anthropology and their Selected Contributions

१. ब्रोनिस्लो मलिनोवस्किले व्याख्या गरे अनुरूप संस्कृतिको प्रकार्यबारे चर्चा गर्नुहोस् ।
(Discuss the functions of culture as explained by Bronislaw Malinowski.) [Q.N.2, 2057]
२. ब्रोनिसल मलिनोस्की भनेका को हुन् ? उनले गरेको सांस्कृतिक सिद्धान्तको देनबारे छलफल गर्नुहोस् । (Who is B. Malinowski ? Write his contributions to the theory of culture.) [Q.N.2, 2060]
३. ई.बी. टाइलरको आधारमा संस्कृतिको बारेमा टिप्पणी लेख्नुहोस् । (Note the concept of culture according to E.B. Taylor) [Q.N.10, 2060]
४. ई.बी. टाइलरले संस्कृतिको अवधारणालाई कसरी परिभाषा गर्छन् ? उनले मानवशास्त्रमा पुऱ्याएको योगदानलाई कसरी मूल्याङ्कन गर्नुहुन्छ ? (How does E.B. Tylor define the concept of culture ? How do you evaluate his contribution to anthropology ?) [Q.N.3, 2062]
५. बी. मेलिनोस्की भनेका को हुन् ? उनले मानवशास्त्रमा दिएका योगदानबारे टिप्पणी गर्नुहोस् । (Who is B. Malinowski ? Note briefly his major contributions to anthropology.) [Q.N. 3, 2063]
६. ई.बी. टाइलरको संस्कृतिको परिभाषा र स्वरूपबारे उल्लेख गर्नुहोस् ।
(Give the definition and concept of culture given by E.B. Tylor.) [Q.N. 5, 2063]
७. ब्रोनिसल मेलिनोव्स्किको अनुसार संस्कृतिका कार्यहरूबारे वर्णन गर्नुहोस् ।
Describe the functions of culture, according to Bronislaw Malinowski. [Q.N.11, 2066]
८. अगस्ट कोम्टको सिद्धान्तअनुसार समाजको विकासक्रमबारे उल्लेख गर्नुहोस् ।
Illustrate the steps of social evolution according to August Comte. [Q.N.12, 2066]
९. सांस्कृतिक उद्विकाससम्बन्धी ई.वि. टाइलरको अवधारणाबारे चर्चा गर्नुहोस् ।
Discuss E.B. Tylor's concept of cultural evolution. [Q.N. 11, 2067]
१०. इ.वि. टेलरको सांस्कृतिक उद्विकास सिद्धान्तबारे उल्लेख गर्नुहोस् ।
Discuss the theory of cultural evolution of E.B. Tylor. [Q.N.12, 2068]
११. बर्ग तथा शक्ति सम्बन्धी अध्ययनमा मैक्स वेबरले पुऱ्याएको योगदानबारे वर्णन गर्नुहोस् ।
Describe Max Weber's contribution to the study of class and power. [Q.N. 5, 2069]

१२. संस्कृतिको कार्य सम्बन्धी मेलिनोस्कीको अवधारणाबारे चर्चा गर्नुहोस् ।
Discuss Malinowski's concept of functions of culture. [Q.N. 10, 2069]
१३. कम्टेको प्रत्यक्षवादको सिद्धान्तको चर्चा गर्नुहोस् ।
Discuss the theory of positivism of Auguste Comte. [Q.N. 11, 2070]
१४. वि.मेलिनोस्कीको अनुसार 'संस्कृतिका कार्यहरू'को वर्णन गर्नुहोस् ।
Describe the 'functions of culture' according to B. Malinowski. [Q.N. 9, 2071]

Unit IX: Sociological/Anthropological Research

१. सहभागी अवलोकन भन्नाले के बुझ्नुहुन्छ ? सामाजिक अनुसन्धानमा यसको महत्त्वबारे चर्चा गर्नुहोस् । (What do you mean by Participant Observation ? Discuss its importance in social research.) [Q.N.1, 2057]
२. सामाजिक अनुसन्धान गर्दा सामाजिक सर्वेक्षणको महत्त्वको चर्चा गर्नुहोस् ।
(Discuss the importance of social survey in social research.) [Q.N.9, 2057]
३. अन्तर्वाता प्रविधि भन्नाले के बुझ्नुहुन्छ ? यसका सीमाहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
(What do you mean by interview technique ? Point out its limitations.) [Q.N.12, 2057]
४. सामाजिक अनुसन्धान र सामाजिक सर्वेक्षण बीचको भिन्नता देखाउनुहोस् ।
(Make a distinction between social research and social survey.) [Q.N.1, 2058]
५. प्रश्नावली पद्धति के हो ? यसका सिमाहरू बताउनुहोस् ।
(What is questionnaire technique? Point out its limitations.) [Q.N.10, 2058]
६. नमूना विधि भनेको के हो ? यसका प्रमुख प्रकारहरूको उपयुक्त उदाहरणसहित वर्णन गर्नुहोस् । (What is sampling method? Discuss its major types with suitable examples.) [Q.N.3, 2059]
७. सामाजिक अनुसन्धानमा प्रश्नावली विधिको महत्त्वको चर्चा गर्नुहोस् ।
(Discuss the importance of questionnaire technique in social research.) [Q.N.8, 2059]
८. सामाजिक अनुसन्धान भनेको के हो ? व्याख्या गर्नुहोस् ।
(What is social research? Explain.) [Q.N.9, 2059]
९. सङ्क्षिप्त, मानवशास्त्र र समाजशास्त्रको अनुसन्धान प्रविधिहरूबारे छलफल गर्नुहोस् ।
(Describe briefly the research methods in anthropology and sociology.) [Q.N.3, 2060]
१०. सामाजिक सर्वेको विभिन्न तहबारे छलफल गर्नुहोस् ।
(Discuss the major steps in social survey.) [Q.N.8, 2060]
११. सामाजिक अनुसन्धान भन्नाले के बुझ्नुहुन्छ ? सामाजिक सर्वेक्षणको सामाजिक अध्ययनमा के महत्त्व छ ? व्याख्या गर्नुहोस् । (What do you understand by social research ? Analyse the importance of social survey in sociological research.) [Q.N.3, 2061]
१२. तथ्याङ्क भनेको के हो ? परिभाषा दिनुहोस् र साथै अन्तर्वाता एक प्रकारको तथ्याङ्क सङ्कलनको माध्यम हो भन्ने कुरा विस्तार गर्नुहोस् ।
(What is data ? Explain interview as a tool of data collection.) [Q.N.6, 2061]
१३. नमूना छनौट भन्नाले के बुझिन्छ ? यसको सामाजिक अनुसन्धानमा के महत्त्व छ ? प्रस्ट पार्नुहोस् । (What is sampling ? Why is it important in social research ? Discuss.) [Q.N.11, 2061]
१४. सामाजिक अनुसन्धान के हो ? (What is social research ?) [Q.N.5, 2062]
१५. नमूना छनौटको बारे छोटो उल्लेख गर्नुहोस् ।
(Discuss briefly about sampling.) [Q.N. 9, 2063]
१६. सामाजिक अनुसन्धानबारे छोटो उल्लेख गर्नुहोस् ।
(Discuss briefly about social research.) [Q.N. 10, 2063]
१७. सहभागी अवलोकन र अन्तर्वाताबारे टिप्पणी लेख्नुहोस् ।
(Write notes on Participant observation and Interview.) [Q.N. 11, 2063]

१८. नमूना छनोटको परिभाषा दिनुहोस् । यिनका विभिन्न प्रकारहरूको उदाहरणसहित व्याख्या गर्नुहोस् । (Define Sampling. Discuss various types of sampling with examples.) [Q.N. 3, 2064]
१९. सहभागी अवलोकनको महत्त्वबारे चर्चा गर्नुहोस् । (Discuss the importance of Participant observation.) [Q.N. 11, 2064]
२०. अवलोकन भनेको के हो ? सहभागितामूलक अवलोकनका फाइदा र बेफाइदाबारे चर्चा गर्नुहोस् । (What is observation ? Discuss the advantages and disadvantages of participant observation.) [Q.N. 10, 2065]

Mixed Question

१. सामाजिक स्तरीकरणमा जात र वर्गको भूमिकाबारे चर्चा गर्नुहोस् । (Discuss the role of caste and class in social stratification.) [Q.N.3, 2058]
२. संस्कृति भनेको के हो ? ई.बी. टाइलरको संस्कृतिको परिभाषा गर्दाको योगदानबारे वर्णन गर्नुहोस् । (What is culture ? Elaborate the contribution of E.B. Tylor on culture.) [Q.N. 2, 2061]
३. संस्कृति भनेको के हो ? ब्रोनिसल मालिनोस्कीको संस्कृतिमाथिको योगदानबारे वर्णन गर्नुहोस् । (What is culture ? Discuss the contribution of Bronislaw Malinowski on function of culture.) [Q.N. 2, 2064]
४. संस्कृतिको परिभाषा दिनुहोस् । ई.बी. टाइलरद्वारा प्रस्तुत संस्कृतिसम्बन्धी अवधारणाबारे चर्चा गर्नुहोस् । (Define culture. Discuss E.B. Tylor's concept of culture.) [Q.N. 2, 2065]

Unit (Old Course): Contributions of Major Anthropologists and Sociologists

१. धर्मबारे इमाइल दुर्खिमको अवधारणाको वर्णन गर्नुहोस् । (Describe Emile Durkheim's concept of religion.) [Q.N.7, 2058]
२. हर्वर्ट स्पेन्सरले व्याख्या गरे अनुरूप समाजको उद्विकासका बारेमा व्याख्या गर्नुहोस् । (Explain the evolution of society as explained by Herbert Spencer.) [Q.N.2, 2059]
३. इमाइल दुर्खिमबारे छोटो टिप्पणी लेख्नुहोस् र उहाँको आत्महत्याको सिद्धान्तबारे चर्चा गर्नुहोस् । (Write short notes on Emile Durkheim and explain in brief about his theory of suicide.) [Q.N.9, 2061]
४. मानवशास्त्रमा इमाइल दुर्खिमको योगदानलाई छोटकरीमा छलफल गर्नुहोस् । (Discuss briefly the contribution of Emile Durkheim to anthropology.) [Q.N.11, 2062]
५. इमाइल दुर्खिमको आत्महत्याको सिद्धान्तबारे चर्चा गर्नुहोस् । (Explain briefly Emile Durkheim's theory of suicide.) [Q.N. 7, 2064]
६. हर्वर्ट स्पेन्सरको सामाजिक विकाससम्बन्धी सिद्धान्तमा योगदानबारे चर्चा गर्नुहोस् । (Write an essay on the contribution of Herbert Spencer on the theory of social evolution.) [Q.N. 9, 2065]